



RAMÓN J. SENDER, BIOGRAFÍA

*Autor: Jesús Vived Mairal
Edita: Páginas de Espuma.
Madrid, 2002.
709 páginas*

Sender estis aragona gravulo. Ĉio pri Sender interesigas aragonanojn. Krome ekde socia -eĉ liberecana- ankaŭ interesas. Pro tio en ĉi tiuj paĝoj Sender havos sian lokon ĉiam.

Kiel homo, li vivis troe kaj, kiel verkisto, ankaŭ tro li verkis. Almenaŭ por liaj ŝatantoj... kaj liaj studantoj. Lastatempe Jesús Vived aperigis egan biografion (709 p.), kio estas kvazaŭ la lasta novelo de Sender, lia propra vivo.

Jen ĉio kion li vivis kaj ŝanĝis: lia juneca batalema epoko, lia malsupreniro, la ekzilo, kiam sukcesis literaturigi siajn plej vivplenajn spertojn kaj kiam usoniĝis.

Malgraŭ la tro religiema rigardo al vivo fine ankaŭ tro religiema, tiu trarigardo povas helpi nin kompreni la esencon de tiu trehoma samregionano kaj liberecano. Kaj ĝi ja plaĉas.

Sender fue todo un personaje para Aragón y por eso los aragoneses se interesan por él. Además también interesa desde un punto de vista social -incluso libertario-. Por eso siempre tendrá un sitio en nuestra páginas.

Lo malo de él es que vivió mucho y escribió mucho. Por lo menos para sus seguidores. Y sus estudiosos. Ahora Jesús Vived ha publicado una monumental biografía (709 p.), que es como la última novela de Sender, su propia vida.

Ahí aparece todo lo que vivió y cambió. Su faceta de luchador juvenil, su etapa de descreimiento, el exilio, cuando consiguió hacer buena literatura de sus experiencias más vitales y cuando se hizo estadounidense, para bien y para mal.

A pesar de cierta visión espiritualista de un personaje que también lo fue, este recorrido por la vida de Sender puede ayudarnos a comprender la esencia de este aragonés tan plétórico y libertario por demasía. Y además gusta.